

UNIVERZITA KOMENSKÉHO, BRATISLAVA
FAKULTA MATEMATIKY, FYZIKY A INFORMATIKY

MODERNÉ REGULÁRNE VÝRAZY

Bakalárska práca

2013

Tatiana Tóthová

UNIVERZITA KOMENSKÉHO, BRATISLAVA
FAKULTA MATEMATIKY, FYZIKY A INFORMATIKY

MODERNÉ REGULÁRNE VÝRAZY

Bakalárska práca

Študijný program: Informatika
Študijný odbor: 2508 Informatika
Školiace pracovisko: Katedra Informatiky
Školiteľ: RNDr. Michal Forišek, PhD.

Bratislava, 2013
Tatiana Tóthová

Univerzita Komenského v Bratislave
Fakulta matematiky, fyziky a informatiky

ZADANIE ZÁVEREČNEJ PRÁCE

Meno a priezvisko študenta: Tatiana Tóthová
Študijný program: informatika (Jednoodborové štúdium, bakalársky I. st., denná forma)
Študijný odbor: 9.2.1. informatika
Typ záverečnej práce: bakalárska
Jazyk záverečnej práce: slovenský

Názov: Moderné regulárne výrazy

Cieľ: Spraviť prehľad nových konštrukcií používaných v moderných knižniciach s regulárnymi výrazmi (ako napr. look-ahead a look-behind assertions). Analyzovať tieto rozšírenia z hľadiska formálnych jazykov a prípadne tiež z hľadiska algoritmickej výpočtovej zložitosti.

Vedúci: RNDr. Michal Forišek, PhD.
Katedra: FMFI.KI - Katedra informatiky
Vedúci katedry: doc. RNDr. Daniel Olejár, PhD.
Dátum zadania: 23.10.2012

Dátum schválenia: 24.10.2012

doc. RNDr. Daniel Olejár, PhD.
garant študijného programu

Podakovanie

Tatiana Tóthová

Abstrakt

Abstrakt po slovensky

Kľúčové slová: napíšme, nejaké, kľúčové, slová

Abstract

Abstract in english

Key words: some, key, words

Obsah

Úvod

Kapitola 1

Názov kapitoly 1

V tejto kapitole formálne definujem operácie z uvedenej dokumentácie jazyka Python [?] a ukážem ich silu. Budem používať nasledovné zápisy:

L_1L_2 – zreťazenie jazykov L_1 a L_2

$\mathcal{R}$ – tradičné označenie triedy regulárnych jazykov

DKA/NKA – deterministický/nedeterministický konečný automat

1.1 Podnadvpis 1

Definícia 1.1.1 (Lookahead). *Majme jazyky L_1, L_2, L_3 . Potom operáciu*

$$L_1(? = L_2)L_3 = \{uvw \mid u \in L_1 \wedge v \in L_2 \wedge vw \in L_3\}$$

nazývame lookahead.

Veta 1.1.2. *Nech $L_1, L_2, L_3 \in \mathcal{R}$. Potom $L = L_1(? = L_2)L_3 \in \mathcal{R}$.*

Dôkaz. Nech L_1, L_2, L_3 sú regulárne, nech $A_i = (K_i, \Sigma_i, \delta_i, q_{0i}, F_i)$ sú DKA také, že $L(A_i) = L_i, i \in \{1, 2, 3\}$. Zostrojím NKA $A = (K, \Sigma, \delta, q_0, F)$ pre L , kde

$$K = K_1 \cup K_2 \times K_3 \cup K_3 \quad (\text{predpokladáme } K_1 \cap K_3 = \emptyset)$$

$$\Sigma = \Sigma_1 \cup \Sigma_2 \cup \Sigma_3, \quad q_0 = q_{01}, \quad F = F_3 \cup F_2 \times F_3$$

$$\forall q \in K_1, \forall a \in \Sigma : \delta(q, a) \ni \delta_1(q, a)$$

$$\forall q \in F_1 : \delta(q, \varepsilon) \ni [q_{02}, q_{03}]$$

$$\forall p \in K_2, \forall q \in K_3, \forall a \in \Sigma_2 \cap \Sigma_3 : \delta([p, q], a) \ni [\delta(p, a), \delta(q, a)]$$

$$\forall p \in F_2, \forall q \in K_3 : \delta([p, q], a) \ni \delta(q, a)$$

$$L(A) = L.$$

$\supseteq$: Máme $w \in L$ a chceme preň nájsť výpočet na A . Z definície L vyplýva $w = xyz$, kde $x \in L_1, y \in L_2$ a $yz \in L_3$, teda existujú akceptačné výpočty pre x, y, yz na DKA A_1, A_2, A_3 . Z toho vyskladáme výpočet pre w na A nasledovne. Výpočet pre x bude rovnaký ako na A_1 . Z akceptačného stavu A_1 vieme na ε prejsť do stavu $[q_{02}, q_{03}]$, kde začne výpočet pre y . Ten vyskladáme z A_2 a A_3 tak, že si ich výpočty napíšeme pod seba a stavy nad sebou budú tvoriť karteziánsky súčin stavov v A (keďže A_2 aj A_3 sú deterministické, tieto výpočty na y budú rovnako dlhé). $y \in L_2$, teda A_2 skončí v akceptačnom stave. Podľa δ funkcie v A vieme pokračovať len vo výpočte na A_3 , teda

doplníme zvyšnú postupnosť stavov pre výpočet z . Keďže $yz \in L_3$ a $F_3 \subseteq F$ (resp. $F_2 \times F_3 \subseteq F$ pre $z = \varepsilon$), automat A akceptuje.

$\subseteq$: Nech $w \in L(A)$, potom existuje akceptačný výpočet na A . Z toho vieme w rozdeliť na x, y a z tak, že x je slovo spracované od začiatku po prvý príchod do stavu $[q_{02}, q_{03}]$, y odtiaľto po posledný stav reprezentovaný karteziánskym súčinom stavov a zvyšok bude z . Nevynechali sme žiadne znaky a nezmenili poradie, teda $w = xyz$. Do $[q_{02}, q_{03}]$ sa A môže prvýkrát dostať len vtedy, ak bol v akceptačnom stave A_1 . Prechod do $[q_{02}, q_{03}]$ je na ε , takže $x \in L_1$. Práve tento stav je počiatkový pre A_2 aj A_3 . Ak $z = \varepsilon$, tak akceptačný stav A je z $F_2 \times F_3$ a $y \in L_2, y \in L_3$ a aj $yz \in L_3$. Z toho podľa definície vyplýva, že $xyz = w \in L$. Ak $z \neq \varepsilon$, potom je akceptačný stav A z F_3 . Podľa δ funkcie sa z karteziánskeho súčinu stavov do normálneho stavu dá prejsť len tak, že A_2 akceptuje, teda $y \in L_2$. A_3 akceptuje na konci, čo znamená $yz \in L_3$. Znova podľa definície operácie lookahead $xyz = w \in L$.

SEM DOROB LOOKBEHIND

□

1.2 Podnadpis 2

Záver